

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

Den 11 april 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Civilrättsligt samarbete – Domstols behörighet och erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område – Förordning (EU) nr 1215/2012 – Artikel 6.1 – Tillämpningsområde – Avtal som ingåtts mellan en konsument med medborgarskap i tredjeland och en bank med säte i en medlemsstat – Talan väckt mot denna konsument – Domstolen för den ort där konsumenten hade sin senast kända hemvist på en medlemsstats territorium”

I mål C-183/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Distriktsdomstolen för centrala Warszawa, Polen) genom beslut av den 27 februari 2023, som inkom till domstolen den 22 mars 2023, i målet

Credit Agricole Bank Polska SA

och

AB

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden O. Spineanu-Matei (referent), samt domarna J.-C. Bonichot och L.S. Rossi,

generaladvokat: N. Emiliou,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Polens regering, av B. Majczyna och S. Żyrek, båda i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, av J. Möller och M. Hellmann, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: polska.

– Europeiska kommissionen, av J. Hottiaux och S. Noë, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 6.1 och 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Credit Agricole Bank Polska SA, med säte i Polen, och AB, en konsument vars aktuella adress är okänd, angående betalning av ett penningbelopp som nämnda bank kräver att AB ska betala enligt ett konsumentkreditavtal.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 6, 15 och 18 i förordning nr 1215/2012 anges följande:

”(6) För att uppnå målet om fri rörlighet för privaträttsliga domar är det nödvändigt och lämpligt att reglerna om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar fastställs i en unionsrättsakt som är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna.

...

(15) Behörighetsbestämmelserna bör uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist. ...

...

(18) Vid försäkrings-, konsument- och anställningsavtal bör den svagare parten skyddas genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna.”
- 4 I artikel 4.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.”
- 5 I artikel 5.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

6 I artikel 6.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Om svaranden inte har hemvist i en medlemsstat bestäms domstolarnas behörighet i varje medlemsstat i enlighet med den medlemsstatens lag, om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 18.1, 21.2, 24 och 25.”

7 I artikel 17.1 i förordning nr 1215/2012 föreskrivs följande:

”Om talan avser avtal som har ingåtts av en person, konsumenten, för ändamål som kan anses ligga utanför hans affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, gäller i fråga om behörigheten bestämmelserna i detta avsnitt, om inte annat följer av artiklarna 6 och 7.5,

- a) om avtalet gäller köp av varor där betalningen ska erläggas i särskilda poster,
- b) om avtalet gäller lån som ska återbetalas i särskilda poster eller någon annan form av kredit om lånet eller krediten var avsedd att finansiera köp av varor, eller
- c) i övriga fall, om avtalet har ingåtts med en person som bedriver kommersiell verksamhet eller yrkesverksamhet i den medlemsstat där konsumenten har hemvist eller, på något sätt, riktar sådan verksamhet till den medlemsstaten eller flera stater, däribland den medlemsstaten, och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.”

8 I artikel 18.1 och 18.2 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Konsumenten får väcka talan mot den andra avtalsparten antingen vid domstolarna i den medlemsstat där denne har hemvist eller, oberoende av var den andra parten har hemvist, vid domstolen för den ort där konsumenten har hemvist.

2. Talan mot en konsument får av den andra avtalsparten väckas endast vid domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har hemvist.”

9 I artikel 26 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Utöver den behörighet som en domstol i en medlemsstat har enligt andra bestämmelser i denna förordning, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet eller om en annan domstol har exklusiv behörighet enligt artikel 24.

2. I mål som avses i avsnitten 3, 4 eller 5, där en försäkringstagare, en försäkrad, en förmånstagare till ett försäkringsavtal, en skadelidande, en konsument eller en arbetstagare är svarande, ska domstolen, innan den förklarar sig behörig enligt punkt 1, säkerställa att svaranden har informerats om sin rätt att bestrida domstolens behörighet och om följderna av att gå eller inte gå i svaromål.”

10 I artikel 28.1 och 28.2 i samma förordning föreskrivs följande:

”1. Om talan väcks vid en domstol i en medlemsstat mot en svarande som har hemvist i en annan medlemsstat, och svaranden inte går i svaromål, ska domstolen självant förklara sig obehörig, såvida den inte är behörig enligt bestämmelserna i denna förordning.

2. Domstolen ska låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att få del av stämningsansökan eller motsvarande handling i så god tid att han eller hon kunnat förbereda sitt svaromål eller att alla nödvändiga åtgärder för detta syfte har vidtagits.”

11 I artikel 62 i förordning nr 1215/2012 föreskrivs följande:

”1. Vid avgörandet av huruvida en part har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt ska domstolen tillämpa sin egen lag.

2. Om en part inte har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt ska domstolen, vid avgörandet av huruvida parten har hemvist i en annan medlemsstat, tillämpa den medlemsstatens lag.”

Polsk rätt

12 Artikel 144 i Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (lag om införande av civilprocesslagen) av den 17 november 1964, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad civilprocesslagen), har följande lydelse:

”Om sökanden visar att svarandens hemvist är okänd ska domstolens ordförande utse en god man som företräder svaranden. ...”

13 I artikel 69.3 i civilprocesslagen, som i vissa delar är tillämplig på en god man som utsetts enligt artikel 144 i denna lag, föreskrivs följande:

”Det gode man som utsetts enligt punkt 1 ska ha befogenhet att vidta alla åtgärder som har samband med ärendet i fråga. ...”

14 I artikel 139¹ i civilprocesslagen föreskrivs följande:

”1) Om svaranden, trots upprepad delgivning enligt artikel 139.1 andra meningen, inte har mottagit stämningsansökan eller någon annan inlägga som visar att hans eller hennes rättigheter måste tillvaratas och inte tidigare har delgivits någon handling på det sätt som föreskrivs i föregående artiklar och artikel 139.2–31 eller någon annan särskild bestämmelse som föreskriver rättsverkan av delgivning inte är tillämplig, ska ordföranden underrätta käranden om detta genom att sända en kopia av den handling som är avsedd för svaranden och förelägga honom att delge svaranden handlingen genom en förrättningsman.

2) Käranden ska inom två månader från den dag då han eller hon fick kännedom om den skyldighet som avses i punkt 1 antingen till handlingarna i målet bifoga en bekräftelse från en förrättningsman om att handlingen delgetts svaranden, återsända handlingen och ange svarandens aktuella adress eller bevisa att svaranden är bosatt på den adress som anges i ansökan. När tidsfristen har löpt ut ska artikel 177.1.6 tillämpas.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 15 Credit Agricole Bank Polska väckte den 22 december 2021 talan vid Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Distriktsdomstolen för centrala Warszawa, Polen), som är den hänskjutande domstolen, och yrkade att AB, som är medborgare i tredjeland och har ställning som konsument, skulle förpliktas att till banken utge ett belopp på 10 591,64 polska zloty (PLN) (vilket motsvarar cirka 2 250 EUR), jämte tillämplig ränta och ersättning för rättegångskostnaderna.
- 16 Talan grundade sig på ett konsumentkreditavtal som svaranden AB hade ingått med banken den 16 juli 2020 för att kunna köpa en mobiltelefon. Svarandens adress, som angavs i stämningsansökan, motsvarade den adress som angavs i avtalet.
- 17 Den 30 mars 2022 utfärdade domstolstjänstemannen vid den hänskjutande domstolen (nedan kallad domstolstjänstemannen) ett betalningsföreläggande mot AB, genom vilket han förpliktades att till banken betala ett belopp på 10 591,64 PLN, jämte avtalsenlig dröjsmålsränta, samt domstolsavgifter, jämte lagstadgad dröjsmålsränta, beräknade från och med den dag då betalningsföreläggandet vann laga kraft till dess att betalning erhöles.
- 18 En kopia av stämningsansökan och betalningsföreläggandet samt andra uppgifter som svaranden borde ta del av skickades per post till den sistnämndes adress, vilken angavs i stämningsansökan. Den 5 maj 2022 kom detta brev med återvändande post på grund av att adressaten inte hade hämtat ut det.
- 19 Domstolstjänstemannen gav bankens ombud i uppdrag att, genom en förrättningsman i enlighet med polsk rätt, delge svaranden en kopia av stämningsansökan och betalningsföreläggandet, vid äventyr av att förfarandet vilandeförklarades. Genom skrivelse av den 15 september 2022 underrättade ombudet den hänskjutande domstolen om att delgivningen i fråga inte hade kunnat genomföras, eftersom svaranden inte befanns på den angivna adressen.
- 20 Genom beslut av den 4 oktober 2022 utsåg domstolstjänstemannen en god man för svaranden.
- 21 Den 26 oktober 2022 bestred den gode mannen det betalningsföreläggande som hade utfärdats den 30 mars samma år, med motiveringen att banken inte hade visat att den var borgenär till ett så stort belopp som yrkats. Den gode mannen angav även att den inte hade möjlighet att fastställa svarandens hemvist, men gjorde inte någon invändning avseende huruvida den hänskjutande domstolen hade internationell behörighet att pröva det nationella målet, med tillämpning av artiklarna 17 och 18 i förordning nr 1215/2012.
- 22 De åtgärder som vidtagits av denna domstol samt av bankens ombud och svarandens gode man gjorde det inte möjligt att fastställa svarandens hemvist eller vistelseort. Dessa åtgärder gjorde det endast möjligt att konstatera att svaranden hade anlänt till Polen den 29 september 2017, att han hade lämnat den adress där han var folkbokförd i Polen under år 2018 och att han inte var frihetsberövad i nämnda medlemsstat vid tidpunkten för de efterforskningar som gjordes.
- 23 Enligt den hänskjutande domstolen är det inte uteslutet att svaranden har lämnat Polen utan att denna omständighet med säkerhet kan fastställas, med hänsyn till att det saknas kontroller vid vissa av Republiken Polens landgränser.

- 24 Den hänskjutande domstolen vill för det första få klarhet i huruvida den, mot bakgrund av artikel 6.1 i förordning nr 1215/2012, är skyldig att fastställa sin behörighet i enlighet med sin nationella lagstiftning eller i enlighet med de enhetliga behörighetsreglerna i förordningen.
- 25 Enligt den hänskjutande domstolen framgår det av den rättspraxis som följer av domen av den 17 november 2011, *Hypoteční banka* (C-327/10, EU:C:2011:745), och domen av den 15 mars 2012, *G* (C-292/10, EU:C:2012:142), att det endast är möjligt att tillämpa bestämmelser i nationell rätt i stället för enhetliga behörighetsregler om den domstol vid vilken talan väckts har bevis som gör det möjligt för den att dra slutsatsen att svaranden, en unionsmedborgare som inte har hemvist i den medlemsstat där sistnämnda domstol är belägen, faktiskt har hemvist utanför Europeiska unionen.
- 26 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida denna rättspraxis även ska tillämpas i en sådan situation som den i det nationella målet, där den berörda svaranden är en person som inte är medborgare i någon medlemsstat, men som troligen har hemvist i en medlemsstat. Den hänskjutande domstolen har påpekat att iakttagandet av den unionsrättsliga principen om ett effektivt domstolsskydd, särskilt när det gäller konsumenter, skulle kunna tala för ett jakande svar på denna fråga.
- 27 Den hänskjutande domstolen vill vidare få klarhet i huruvida det, mot bakgrund av artikel 26 i förordning nr 1215/2012, är möjligt att anse att svaranden i det nationella målet har gått i svaromål och följaktligen har godtagit behörigheten för den domstol vid vilken talan väckts, när förfarandet äger rum i närvaro av den gode man som utsetts för svaranden.
- 28 Den hänskjutande domstolen har preciserat att syftet med att utse en god man i svarandens frånvaro (*curator absentis*) är att säkerställa rätten till domstolsprövning för en käreande som, på grund av omständigheter som denne inte råder över, inte förmår fastställa svarandens hemvist. Den hänskjutande domstolen har gjort gällande att, såsom framgår av den rättspraxis som följer av domen av den 2 april 2009, *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219), och domen av den 17 november 2011, *Hypoteční banka* (C-327/10, EU:C:2011:745), även om möjligheten att fullfölja förfarandet utan svarandens vetskap, genom delgivning till en god man som utsetts av den domstol där talan har väckts, begränsar svarandens rätt till försvar, är en sådan begränsning motiverad med hänsyn till kärandens rätt till ett effektivt domstolsskydd.
- 29 Den hänskjutande domstolen hyser emellertid tvivel om huruvida det är möjligt för en god man för en frånvarande konsument, vars hemvist är okänt, att godta behörigheten för en domstol, som i själva verket inte är behörig enligt förordning nr 1215/2012, genom att gå i svaromål vid den domstolen.
- 30 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende påpekat att det nationella målet skiljer sig från det mål som avgjordes genom domen av den 10 oktober 1996, *Hendrikman och Feyen* (C-78/95, EU:C:1996:380). I den domen slog EU-domstolen fast att den omständigheten att en god man som utsetts rättsstridigt för en svarande går i svaromål inte kan anses innebära att svaranden har gått i svaromål. I förevarande fall har nämligen svarandens gode man utsetts enligt polsk rätt, och den är behörig att vidta alla åtgärder som har samband med det nationella målet för en svarandes räkning, vars hemvist förblir okänd under förfarandet.
- 31 Enligt den hänskjutande domstolen följer det av artikel 26.2 i förordning nr 1215/2012 att för att en konsument ska antas ha godtagit en sådan behörighet för en domstol som inte följer av förordningen, bland annat artikel 18.2 däri, krävs det att konsumenten informeras om sin rätt att

bestrida den domstolens behörighet och om följderna av att han eller hon går i svaromål eller avstår från att gå i svaromål vid den domstolen. Antagandet att denna information skulle kunna ersättas med information från konsumentens gode man skulle således strida mot det huvudsakliga syftet med artikel 26.2 i förordning nr 1215/2012, vilket är att skydda denna konsument.

32 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Distriktsdomstolen för centrala Warszawa, Polen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

- ”1) Ska artikel 6.1 i ... förordning [1215/2012] tolkas så, att bestämmelserna i denna förordning är tillämpliga vid fastställandet av behörig domstol för en frånvarande konsument som inte är medborgare i en medlemsstat och om vilken det, å enda sidan råder visshet om att vederbörandes senast kända vistelseort var i en medlemsstat, och, å andra sidan, om vilken det föreligger trovärdiga uppgifter som gör det möjligt att dra slutsatsen att vederbörande inte längre är bosatt i den medlemsstaten, men det däremot saknas trovärdiga uppgifter som tyder på att vederbörande har lämnat unionens territorium och återvänt till den stat där denne är medborgare?
- 2) Ska artikel 26.1 och 26.2 i ... förordning [1215/2012] tolkas så, att ett svaromål från en god man, som utsetts enligt en medlemsstats nationella lagstiftning för att företräda en frånvarande konsument, ersätter ett svaromål från denna konsument, på så sätt att behörig domstol kan fastställas i en medlemsstat, trots att det föreligger trovärdiga uppgifter som visar att konsumenten inte längre har hemvist i den medlemsstaten?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

- 33 Domstolen erinrar inledningsvis, för det första, om att, i den mån förordning nr 1215/2012 har upphävt och ersatt rådets förordning (EU) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s 1), som i sin tur har ersatt konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32), i dess lydelse enligt senare konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention, gäller domstolens tolkning av bestämmelserna i dessa rättsakter även ”motsvarande” bestämmelser i förordning nr 1215/2012 (dom av den 9 juli 2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, punkt 22 och där angiven rättspraxis).
- 34 För det andra kan det konstateras att den hänskjutande domstolen, såväl i skälen till begäran om förhandsavgörande som i själva tolkningsfrågorna, har hänvisat omväxlande till svarandens vistelseort eller hans hemvist.
- 35 I förordning nr 1215/2012 hänvisas emellertid enbart till begreppet svarandens ”hemvist”, vilket utgör det allmänna anknytningskriteriet för att fastställa en domstols internationella behörighet enligt artikel 4.1 i förordningen.

- 36 Såsom uttryckligen framgår av Jenard-rapporten rörande konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT C 59, 1979, s. 1), vars kommentarer avseende fastställande av hemvist även gäller för tolkningen av förordning nr 1215/2012, har unionslagstiftarens val att tillämpa kriteriet svarandens hemvist, och inte kriteriet svarandens vanliga vistelseort eller båda dessa kriterier samtidigt, motiverats av behovet av att undvika en ökning av antalet behöriga domstolar.
- 37 I likhet med konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess ändrade lydelse, och förordning nr 44/2001 definieras inte begreppet ”hemvist” i förordning nr 1215/2012. I artikel 62.1 i sistnämnda förordning hänvisas således till lagen i den medlemsstat där talan har väckts för att avgöra om en part har hemvist i den medlemsstaten. I artikel 62.2 i förordning nr 1215/2012 föreskrivs att ”[o]m en part inte har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt ska domstolen, vid avgörandet av huruvida parten har hemvist i en annan medlemsstat, tillämpa den medlemsstatens lag”.
- 38 Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att fastställa huruvida den är behörig att pröva det nationella målet med beaktande av begreppet ”hemvist”, i den mening som det förekommer i polsk rätt.

Den första frågan

- 39 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 6.1 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att när senast kända hemvist för en svarande, som är tredjelandsmedborgare och har ställning som konsument, är i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen, och denna domstol inte har lyckats fastställa svarandens aktuella hemvist och inte heller förfogar över några trovärdiga uppgifter som gör det möjligt för den att avgöra om svaranden faktiskt har hemvist i en annan medlemsstat eller utanför unionen, ska behörigheten att pröva denna tvist bestämmas enligt lagen i den medlemsstat där den domstolen är belägen.
- 40 Det ska erinras om att förordning nr 1215/2012 har till syfte att göra reglerna om behörighetskonflikter på privaträttens område mer enhetliga genom behörighetsbestämmelser som har en hög grad av förutsebarhet. Denna förordning syftar således till att främja rättssäkerheten genom att stärka rättsskyddet för personer hemmahörande i Europeiska unionen, så att en kärande utan svårighet kan avgöra vid vilken domstol denne ska väcka talan och en svarande rimligtvis kan förutse var talan kan väckas mot vederbörande (dom av den 4 oktober 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 41 I artikel 6.1 i förordning nr 1215/2012 föreskrivs att om svaranden inte har hemvist i en medlemsstat bestäms domstolarnas behörighet i varje medlemsstat i enlighet med den medlemsstatens lag, om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 18.1, 21.2, 24 och 25.
- 42 Eftersom artikel 6.1 i förordning nr 1215/2012 gör det möjligt att, i stället för de enhetliga behörighetsreglerna i denna förordning, tillämpa varje medlemsstats rättsregler, ska förutsättningen för tillämpningen av denna bestämmelse, det vill säga villkoret att svaranden saknar hemvist i en medlemsstat, tolkas restriktivt.

- 43 En sådan restriktiv tolkning är än mer motiverad när svaranden är konsument och således, i enlighet med artikel 18 i förordning nr 1215/2012, åtnjuter ett förstärkt skydd genom införandet av en särskild behörighetsregel till förmån för domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har hemvist. Det kan nämligen inte uteslutas att en sådan konsument riskerar att förlora detta skydd om behörighetsreglerna i nationell rätt tillämpas.
- 44 Domstolen har av denna anledning slagit fast att om det är okänt var en konsument, som är svarande och medborgare i en medlemsstat, har hemvist, ska artikel 4.1 i förordning nr 44/2001, vars lydelse i huvudsak motsvarar lydelsen i artikel 6.1 i förordning nr 1215/2012, endast tillämpas om den nationella domstolen har tillgång till bevis med hjälp av vilka den kan dra slutsatsen att nämnda svarande faktiskt har hemvist utanför unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 november 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, punkt 42, och dom av den 15 mars 2012, G, C-292/10, EU:C:2012:142, punkt 42).
- 45 Domstolen fann däremot att när den nationella domstolen inte har tillgång till bevisning som gör det möjligt för den att avgöra om den konsument som är svarande faktiskt har hemvist utanför unionen och inte kan fastställa på vilken ort konsumenten har hemvist, ska den särskilda behörighetsregeln i artikel 16.2 i förordning nr 44/2001, nu artikel 18.2 i förordning nr 1215/2012 - enligt vilken den andra avtalspartens talan mot en konsument ska väckas vid domstol i den medlemsstat där konsumenten har hemvist - även anses omfatta konsumentens senast kända hemvist (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 november 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, punkt 42).
- 46 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida den rättspraxis som anges i punkterna 44 och 45 ovan även är tillämplig i en sådan situation som den aktuella i det nationella målet, där talan har väckts mot en konsument som inte är medborgare i en medlemsstat, utan som är tredjelandsmedborgare och vars senaste kända hemvist är i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen, när det inte med säkerhet kan fastställas att konsumenten har lämnat detta territorium och begett sig till en annan medlemsstat eller har lämnat unionen.
- 47 Såsom det har erinrats om i punkt 35 ovan grundar sig förordning nr 1215/2012 på kriteriet om svarandens hemvist och inte på dennes nationalitet. I artikel 4.1 i förordningen föreskrivs nämligen att talan mot den som har hemvist i en medlemsstat ska väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.
- 48 Den behörighetsregel som grundar sig på den svarande konsumentens senaste kända hemvist i en medlemsstat, vilken avses i punkt 45 i förevarande dom, ska således tillämpas oberoende av konsumentens nationalitet.
- 49 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 6.1 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att när senast kända hemvist för en svarande, som är tredjelandsmedborgare och har ställning som konsument, är i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen, och denna domstol inte har lyckats fastställa svarandens aktuella hemvist och inte heller förfogar över någon bevisning som gör det möjligt för den att avgöra om svaranden faktiskt har hemvist i en annan medlemsstat eller utanför Europeiska unionen, ska behörigheten att pröva denna tvist inte bestämmas enligt lagen i den medlemsstat där den domstolen är belägen, utan med stöd av artikel 18.2 i förordningen, enligt vilken den domstol vars domkrets omfattar svarandens senaste kända hemvist ska vara behörig att pröva en sådan tvist.

Den andra frågan

- 50 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 26.1 och 26.2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att den omständigheten att en god man, som av en nationell domstol utsetts att företräda en frånvarande konsument vars faktiska hemvist är okänd, går i svaromål vid en domstol ska likställas med att konsumenten går i svaromål vid den domstolen och att det därmed skapas en presumtion för att nämnda domstol är internationellt behörig.
- 51 Domstolen erinrar inledningsvis om att artikel 26 i förordning nr 1215/2012 ingår i avsnitt 7 i kapitel II i förordningen, med rubriken "Avtal om domstols behörighet".
- 52 I artikel 26.1 i förordningen föreskrivs en behörighetsregel som grundar sig på att svaranden har gått i svaromål och som gäller alla tvister där domstolens behörighet inte följer av andra bestämmelser i förordningen, med undantag för tvister som omfattas av en exklusiv behörighetsregel enligt artikel 24 i samma förordning, för vilka den omständigheten att svaranden har gått i svaromål inte innebär att den domstolen tillerkänns behörighet.
- 53 Enligt artikel 26.2 i förordning nr 1215/2012 är den domstol som anser sig behörig enligt punkt 1 i denna artikel, i fråga om försäkringsavtal, konsumentavtal och individuella anställningsavtal, skyldig att informera den svagare parten innan den förklarar sig behörig. När en konsument som är svarande går i svaromål vid en annan domstol än den där han eller hon har hemvist, vilken är behörig enligt artikel 18.2 i förordning nr 1215/2012, ska den domstol vid vilken talan väckts försäkra sig om att konsumenten har informerats om sin rätt att bestrida domstolens behörighet och om följderna av att gå i svaromål.
- 54 Av det ovan anförda följer att frågan om avtal om domstols behörighet till följd av att svaranden eller, i förekommande fall, en god man har gått i svaromål endast uppkommer i en situation där den domstol vid vilken talan väckts inte grundar sin behörighet att pröva den aktuella tvisten på andra bestämmelser än artikel 26.1 i förordning nr 1215/2012.
- 55 Såsom framgår av svaret på den första frågan är den hänskjutande domstolen behörig enligt artikel 18.2 i förordning nr 1215/2012, i egenskap av den domstol där den berörda konsumenten har sin senast kända hemvist, om det inte går att fastställa på vilken ort konsumenten har sin hemvist och det saknas bevis för att konsumenten faktiskt har lämnat unionen.
- 56 Med hänsyn till svaret på den första frågan saknas följaktligen anledning att besvara den andra frågan.

Rättegångskostnader

- 57 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

Artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område,

ska tolkas så,

att när senast kända hemvist för en svarande, som är tredjelandsmedborgare och har ställning som konsument, är i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen, och denna domstol inte har lyckats fastställa svarandens aktuella hemvist och inte heller förfogar över någon bevisning som gör det möjligt för den att avgöra om svaranden faktiskt har hemvist i en annan medlemsstat eller utanför Europeiska unionen, ska behörigheten att pröva denna tvist inte bestämmas enligt lagen i den medlemsstat där den domstolen är belägen, utan med stöd av artikel 18.2 i förordningen, enligt vilken den domstol vars domkrets omfattar svarandens senast kända hemvist ska vara behörig att pröva en sådan tvist.

Underskrifter